

Přílohy

Příloha 1 – Příprava na hodinu: *Inventions*

Datum realizace: 20. 6. 2014, 12:20 - 13:05

Třída: R5A

Počet žáků ve skupině 18

Cíl hodiny: Žáci budou umět použít specifické jazykové prostředky pro popis vynálezu, žáci formou skupinové práce vytvoří rozhlasovou reklamu popisovaného vynálezu.

Čas	Aktivita	Co dělá učitel	Co dělají žáci	Organizační forma výuky	Rozvíjená řečová dovednost / jaz. systém
2'	Úvod, seznámení s cíli hodiny	Učitel uvede hodinu: In our last few lessons we were presenting ourselves, our ideas and projects. <i>Today we will talk about inventions. We will present them and eventually we will market them in a commercial.</i>		Učitel - žáci	Poslech
3'	Diskuze na téma vynálezy	Učitel položí žákům otázku k diskuzi: <i>Which invention do you consider as the most significant one for human kind?</i>	Žáci sdílejí své názory ve dvojicích	Dvojice	Mluvení
1'	Elicitace názorů	Elicitace názorů	Žáci formulují zásady pro formální psaní	Učitel - žáci	Psaní
3'	Vynálezy na časové ose	Učitel elicituje nejvýznamnější vynálezy a zanáší je dle instrukcí žáků na časovou osu na tabuli.	Žáci uvádí výčet vynálezů a časově je zařazují	Učitel - žáci	Mluvení
4'	Seznámení s jazykovými prostředky pro popis vynálezu	Učitel seznámí žáky se základními jazykovými prostředky (slovní zásoba + fixní vazby) vhodné pro popis vynálezu a jeho funkce:	Žáci si dle svého uvážení tyto jazykové prostředky zapíší. Případně se doptají na další.	Učitel - žáci, individuální práce	Slovní zásoba, gramatika
4'	Popis vynálezu	Učitel rozdává dvojicím obrázky vynálezů, které jsou důvtipné, žertovné, ale zbytečné. Učitel zadá instrukci k aktivitě: <i>Each pair will get two pictures of an invention. Your task will be to describe it (try to use the newly learnt vocabulary). Talk about its' advantages and disadvantages and decide which one do you find more useful.</i>	Žáci popíší vynález a diskutují na otázku, který ze dvou přidělených vynálezů považují za užitečnější a proč.	Dvojice	Mluvení
6'	Rozhlasová rollová hra	Učitel zadá instrukci k rollové hře: <i>You will be working in pairs again. Use the one invention you found more useful. One of you will be the inventor of the invention. The other person will be the host of the programme called "Science and technology". The task is to present the invention in this 5-minute programme.</i>	Žáci si rozdělí role, vyčkájí na pokyn (count-down) a simulují rozhlasové vysílání.	Dvojice	Mluvení
2'	Reflexe	Učitel vede reflexi rollové hry. Je zde prostor pro opravu chyb, které učitel během monitoringu zaslechne.	Žáci sdílí své pocity ze hry, popisují zajímavé momenty z jejich "vysílání"	Učitel - žáci	Poslech, mluvení

15'	Vytvoření rozhlasové reklamy				
	2' instrukce	Zadání úkolu: <i>Now you will work in groups of 3 and your task is to prepare a radio commercial for the invention of your choice. It will be a short commercial, 20 to 40 seconds. You have 8 minutes for preparation. After that, we will listen to your commercial and record it.</i>		Učitel - žáci	Poslech
	8' příprava	Učitel monitoruje, na požádání poradí, pomůže.	Žáci spolupracují při přípravě reklamy.	Skupinová práce	Mluvení
	5' Prezentace + nahrávání	Učitel vyzve jednotlivé skupiny, aby předvedli své výstupy. Učitel pořídí zvukový záznam. Po každém výstupu učitel poskytne zpětnou vazbu - oprava chyb, upozornění na nějaký jazykový jev, stylistický obrat, atp.	Žáci prezentují své reklamy, ostatní skupiny poslouchají.	Učitel + skupina	Mluvení, poslech
2'	Zhodnocení a uzavření	Učitel zhodnotí práci žáků, shrne a uzavře hodinu.		Učitel - žáci	Poslech

Příloha 2 – Příprava na hodinu: SAD – Is winter a disease?

Datum realizace: 23. 6. 2014, 10:20 - 11:05

Třída: 1A/1C

Počet žáků ve skupině 15

Cíl hodiny: Žáci prostřednictvím textu získají informace o poruše SAD, budou o poruše umět hovořit. Nabytou slovní zásobu studenti procvičí v rolových hrách. Prostřednictvím rolových her budou studenti rozvíjet plynulost mluveného projevu, pohotovost a improvizaci.

Čas	Aktivita	Co dělá učitel	Co dělají žáci	Organizační forma výuky	Rozvíjená řečová dovednost / jaz. systém
2'	Úvod, seznámení s cíli hodiny			Učitel - žáci	Poslech
12'	Práce s textem				
	2' diskuze na téma SAD	Učitel představí tento název a žáci se snaží vytvořit vlastní definici této poruchy.	Studenti se domlouvají ve dvojicích a formulují definici.	Dvojice	Mluvení, příp. Psaní
	5' čtení textu	Učitel zadá úkol - čtení textu "sad - is winter a disease", neznámá slova si v textu označte.	Žáci text čtou	Individuální práce	Čtení
	3' práce se slovní zásobou	Učitel vyzve žáky k dotazům na slovní zásobu, které nechá zodpovědět ostatními žáky, případně upřesní a doplní. Učitel elicituje významy primárně prostřednictvím definic nebo příkladů, v případě potřeby ověření přesnosti významu se uchýlí k překladu.	Žáci pokládají dotazy na slovní zásobu. Ostatní poslouchají a pokud danou slovní zásobu znají, mohou pro ostatní vysvětlit.	Učitel - žáci	Slovní zásoba
	2' kontrola porozumění textu	Učitel pokládá otázky týkající se jednak SAD (<i>What is it? What are the symptoms? What causes it? How can it be treated?</i>) A příběhu Janet.	Žáci odpovídají na položené otázky.	Učitel - žáci	Mluvení, poslech
6'	Rolová hra - Janet v práci				
	2'instrukce	Učitel uvede žáky do rolové hry. <i>We are going to explore the story of Janet together.</i> Učitel určí polovinu studentů skupiny, aby šli za dveře a počkali tam na něho. Skupině, které zůstala, sdělí: <i>You are the boss of Janet and you've experienced significant decrease in her performance, she is not reliable, she makes mistakes. Decide what you want to do. (fire her, warn her, make a deal, give ultimatum). Think and plan what you're going to say. You have about 1 minute.</i> Učitel jde za skupinou studentů za dveřmi a sdělí jim následující: <i>You are Janet, you have been feeling weak since you woke up. It's not even 10am and you feel like going to bed. Your boss asked you to see him in his office. You are now on your way to see him or her.</i>	Žáci v roli šéfa si připraví, jakým směrem se bude hra ubírat. Žáci v roli Janet budou improvizovat a reagovat na vzniklou situaci.	Učitel - žáci, individualní práce	Poslech
	3' rolová hra	Učitel vyšle žáky v roli Janet ke svým "nadřízeným".	Žáci improvizují dle zadaných instrukcí.	Dvojice	Mluvení
1' reflexe	Učitel položí otázku: <i>how did it go? Were any of you Janets here fired? Did you get an ultimatum? Etc.</i>	Žáci sdílí své pocity ze hry.	Učitel - žáci	Poslech, mluvení	

8'	Rolová hra - návštěva Dr. Mcrae			
3' instrukce	Učitel upřesní situaci. <i>Eventually, Janet couldn't keep up with her work anymore and was let go. But, luckily for Janet, she got a generous 5-month severance pay. She tried various doctors but nothing changed. Once she found an ad from dr. McRay who claims to be able to treat symptoms same as hers. She decided to visit him. Let's see how this meeting went. Those of you who were Janet in the previous situation will now be dr. Mcrae, your partner will be Janet.</i> Učitel rozdá rolové karty pro doktora. Úkolem doktora bylo získat souhlas Janet s instalací produktu lightbox do jejího domu a tento závazný souhlas stvrdit podpisem. Úkol pro Janet vyplývá ze situace a není třeba jej pro tuto skupinu žáků formulovat.	Žákům jsou přiděleny role Janet a dr. Mcrae. Role dr. Mcrae a jeho úkol je popsán na rolové kartě. Žáci se připraví na hru, cca 2 min.	Učitel - žáci, individuální práce	Poslech, čtení
4' rolová hra	Janet navštíví ordinaci dr. Mcrae a hledá řešení svého problému.	Žáci v roli hrají podle zadaných instrukcí.	Dvojice	Mluvení
1' reflexe	Učitel položí otázku: Jaké to bylo? Podepsali všichni? Vyskytly se někde problémy? Bylo na tom něco podezřelého?	Žáci sdílí své pocity ze hry, popisují zajímavé momenty z jejich návštěvy u lékaře.	Učitel - žáci	Poslech, mluvení
12'	Rolová hra - Dr. Mcrae a Dr. Ken Flick v rozhlasovém pořadu o zdraví a životním stylu			
3' instrukce	Přechod do nové situace a zadání úkolu: <i>as you all probably know by now, there is something fishy about dr. Mcrae. Well let's find out more about him. Dr. Mcrae has been invited to the radio show called Health and Lifestyle to talk about his treatment of SAD. His partner in the discussion is a medical researcher Dr. Ken flick. You will now work in groups of 3. I will give you role cards and you have 3 minutes before the broadcast starts. This is a 7 minute program.</i> Učitel rozdá rolové karty. Monitoruje, zodpovídá případné dotazy (instrukce, slovní zásoba v rolové kartě).	Žáci si přečtou přidělené rolové karty a připraví se na hru.	Učitel - žáci, individuální práce	Poslech, čtení
7' rolová hra	Učitel odpočítá vstup do "živého vysílání". Následně monitoruje.	Žáci v roli hrají podle zadaných instrukcí.	Skupinová práce	Mluvení
2' reflexe	Učitel položí otázku. Jaké to bylo pro Dr. Mcrae, jaké otázky byly nejtěžší, dostali ho? Jaké to bylo pro moderátora, jak se mu podařilo udržet kontrolu nad diskuzí? Jaká byla atmosféra ve studiu?	Žáci odpovídají a sdílejí své zkušenosti a pocity ze hry.	Učitel - žáci	Poslech, mluvení
2'	Závěr rolové hry	Učitel uzavře téma SAD informací o tom, že tento fenomén skutečně existuje, že na trhu jsou dostupné různé formy tohoto produktu často pod názvem "Light Box", že jsou poměrně drahé.	Žáci poslouchají, a mají možnost se zeptat na doplňující informace, vyjádřit svůj názor.	Učitel + skupina Mluvení, poslech
2'	Opakování slovní zásoby z textu, prostor pro příp. následnou opravu chyb	Elicítace nové slovní zásoby - učitel dává definice, žáci hledají slovní zásobu v textu nebo z paměti.	Žáci si vybavují slova z textu, odpovídají na dotazy.	Učitel + skupina Slovní zásoba
1'	Zhodnocení a uzavření	Učitel zhodnotí práci žáků, shrne a uzavře hodinu.		Učitel - žáci Poslech

Příloha 3 – Materiální didaktické prostředky k RRH Vynálezy (*Inventions*)

Butter stick

High-heels training wheels

Baby mop

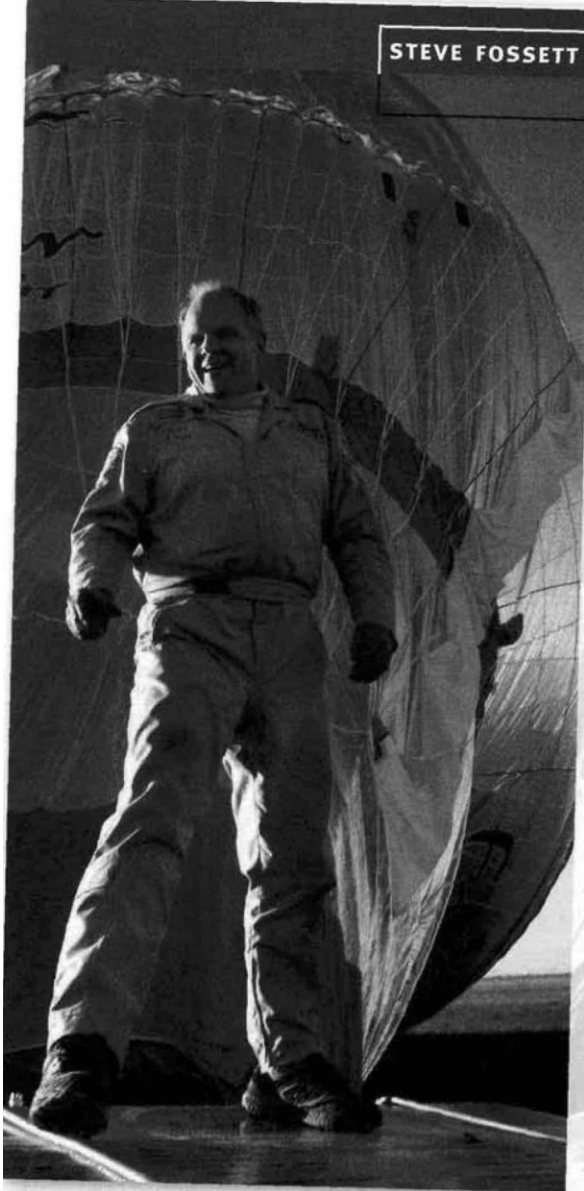
Anti-theft sandwich bag

(Lolwot, 2017)

Rolové karty pro RHH Vynálezy (*Inventions*)

<p>Host of the show</p> <p>Introduce the program, introduce your guest and try to lead the interview so that it would be interesting for the listeners. Your task is to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ask about the beginnings and struggles at the beginning of his career, - challenge the inventor with the competing product of prof. Sullivan, who invented and has already launched a similar product last week, - ask what advice your guest would give to the young inventors beginners.	<p>Inventor</p> <p>Introduce your product, describe it, explain what it does and how it works. You can talk about:</p> <ul style="list-style-type: none"> - origins of the invention, where the idea came from, - compare it with the competing products on the market. You can talk about the origin of the invention, - greatest challenges you've come across as an inventor.
--	--

Příloha 4 – Materiální didaktické prostředky k RRH *Steve Fossett*

STEVE FOSSETT

The man who made ballooning history

In 2002 Steve Fossett became the first man to fly a balloon solo non-stop around the world. The millionaire adventurer had made six previous attempts on the record, but had been very unfortunate. In 1998 he had an utterly lucky escape when his balloon plunged 8,700 metres into the sea. 'It was rather terrifying and I was deeply disappointed' said Fossett afterwards.

This time, after leaving the Australian town of Northam on June 19th, the 58-year-old American covered more than 19,000 miles in thirteen days, a very amazing achievement. He travelled incredibly fast, sometimes at speeds of up to 200 mph.

In extremely low temperatures, Fossett spent two weeks in *The Spirit of Freedom*, a completely small capsule attached to a 42-metre-high silver balloon. Fossett experienced some absolutely frightening moments, especially over the Andes, where it was extremely difficult to keep the balloon stable.

'Steve has conquered the last quite significant aviation challenge in the world,' said Sir Richard Branson, who himself had tried unsuccessfully to win the record. 'To have flown 20,000 miles over the ocean, at the mercy of the weather, alone in a cold, unpressurized cabin powered by the wind is entirely astonishing.'

Fossett was utterly exhausted after the flight, but speaking by satellite phone shortly after landing in Australia, he said, 'It is a simply wonderful time for me. Finally after six flights I have succeeded and it is a quite satisfying experience.'

(Headway, 2008, s 61)

1. Rolová hra (rozvíjející původní kontext)

Steve

Tonight is the Night. It's your seventh flight! All your previous attempts got messed up by crazy weather or technical problems but you have always been able to handle those unpredictable situations with peace in your mind. You are a loner and you never tell anyone, not even your family because you don't want to stress them, although you always have a letter written for them, just in case.

It's 2AM, it's pitch dark outside. You are on your way out, your flying suite in one hand and the helmet in the other. Without saying a word to anybody you are sneaking out of the house, quietly, not to wake up your wife Peggy. The key thing is to avoid her, as you are incapable of telling a lie (thank you very much, Eagle Scouts!).

You quietly close the front door behind you, make a few steps towards the driveway when suddenly you hear Peggy's voice. Damn it! You turn and there she is leaning against the wall, her arms folded, with her sweet smile...

TASK: Your new balloon prototype is inflated and ready, you have no more than 5 minutes to spare. You need to make her understand what you are about to do. You very much love your wife, respect her but you need to go. Mind the time.

Peggy

You know your husband really well after all those years, you love him for who he is a you respect him. However, every time he is planning something crazy, he starts being quiet, avoids everybody and "works late". This afternoon he was exceptionally quiet and you think he is up to something. When you catch him in the right time and ask the right questions you might get to find out and perhaps talk him out of it. What he usually does is utter madness! You couldn't sleep, it's 2 AM, you heard him sneak out of the bedroom, go to the garage. You quietly go outside and wait for him. In a short while the door open, it's him with his flying suite over his shoulder, helmet in one hand, he is closing the door slowly and quietly.

You keep your cool, wait for him to make a few steps, leaning on the wall of your house with our hands folded you say in your sweetest voice: *"Hi there, honey."*

TASK: Find out what he is up to, he has never lied to you but will not like being interrogated either. If possible, persuade him not to do whatever he is up to.

2. Rolová hra (odehrává se v rozhlasovém studiu)

Luke Harley – the host of the radio program

35 year ago you went to boy scouts with Steve and had thrilling time there. You always challenged him with tasks that you didn't have guts for. That may be the reason why Steve has agreed to do an interview with you. Normally he avoids media and this is a unique opportunity for you to introduce this mysterious figure to the public (and opportunity for your career as well). Steve Fossett never joined anyone for his adventures. He's managed all his feats single-handed. Is it his pride? Why does he keep refusing offers from other adventurers to join their teams? Why does he keep all that experience to himself? Isn't it selfish? Be careful not to push him too hard, you know what he is like, he may just get up and leave (not to mention the possible consequences for your career).

Steve Fossett

You never indulged in the fame and attention that your adventures attracted. When Luke first contacted you about hosting you on his radio show you were very reluctant and refused. Then you reconsidered, in the end he was the first one to challenge you to push your limits in when you were in boys scout group together. Eventually you agreed under one condition, it will not get too personal. You are sensitive to your privacy. You warned Luke that if he crosses the line, you will just get up an leave. Let's meet Luke after 35 years.

Příloha 5 – Materiální didaktické prostředky k RRH SAD

- A At what time of year do you feel at your best? If you travel to a country with a different climate, how do you feel? Does climate have an important influence on personality?

Is winter a disease?

Few people in northern countries enjoy the long, dark nights and cold temperatures of winter. According to scientists, wintery conditions may be making some people ill. They suffer from Seasonal Affective Disorder (SAD) or 'the winter blues'. Sufferers become depressed as winter approaches, get even more depressed as the days become shorter but recover rapidly in spring. The symptoms can be very serious and may be mistaken for signs of mental illness. The further you live from the equator, the more likely you are to be affected by SAD. It is believed that up to 20% of the population of northern countries suffers from SAD and that 5% are chronic cases.

Take the case of Janet Blake, a 30-year old public relations officer for a film distribution company. As the temperature dropped and the nights became longer she found it more and more difficult to carry out her duties at work. Her job was very stressful and involved making speeches and appearing on television and radio. 'The pressure was just too much,' she said. 'Things became unbearable. I felt really low. When I had to travel to my office in the dark and come home in the dark I could stand it no longer. I just couldn't cope anymore.' She started to sleep three to four hours longer than usual, felt drowsy, ate much more and spent hour after hour slumped in an armchair in front of the T.V. She often burst into tears for no reason at all and had no interest in other people. 'I put on a lot of weight,' she said, 'and became very sluggish. I was in a state of utter despair.' In the end she was forced to give up her job.

At first, doctors tried to treat her with drugs, but without success. Fortunately, her case came to the attention of Dr Hamish MacRae, who has made a special study of SAD. His research had shown him that there was a simple and very effective cure – light. When SAD sufferers are exposed to artificial light which simulates sunlight, they get better almost immediately. Dr MacRae had a special lightbox installed in Janet's home. She made a rapid recovery and was able to return to work. 'The problems seem to be caused by lack of light rather than by low temperatures,' said Dr MacRae. 'It seems that some people feel the desire to hibernate in winter in the same way that many animals do. Ironically, SAD sufferers often become hyperactive in spring. They swing from one extreme to the other. In spring sunshine they become very talkative and cannot sleep or sit still. The light box can help to keep their behaviour in balance.'

- B Explain the meaning of these words and phrases in the text.

Paragraph 1

- 1 the winter blues
- 2 symptoms
- 3 chronic cases

Paragraph 2

- 4 things became unbearable
- 5 drowsy
- 6 slumped
- 7 sluggish
- 8 utter despair

Paragraph 3

- 9 hibernate
- 10 hyperactive

C

- 1 What is SAD?
- 2 How many people suffer from SAD?
- 3 What symptoms did Janet Blake have?
- 4 What finally convinced Janet Blake that she could not continue working?
- 5 Why was Janet fortunate to meet Dr MacRae?
- 6 What did Dr MacRae do?
- 7 According to Dr MacRae, what is the cause of SAD?
- 8 What problems do SAD sufferers have at other times of the year?

(Morris a Stanton, 1996)

1. rolová hra: v šéfově kanceláři (rolové karty pro Janet a šéfa)

V realizované hodině ve skupině 1A/1C byly instrukce sděleny žákům ústně, viz. příprava na hodinu.

Janet's boss

You are the boss of Janet and you've experienced significant decrease in her performance, she is not reliable, she makes careless mistakes. Decide what you want to do (fire her, warn her, make a deal, give her ultimatum). You only have 5 minutes before your next scheduled meeting. Use the time efficiently.

Janet

You have been feeling weak since you woke up. It's not even 10AM and you feel like going to bed. Your boss asked you to see him in his office. You are now on your way to see him or her.

2. rolová hra: Janet v ordinaci Dr. Mc Rae - rolová karta pro Dr. Mc Rae

Dr. McRae

Your ad seems to work well. People who flock to your office usually come up with the diagnosis themselves. All you have to do is give them hope. You are very persuasive and eloquent. You have a very trustful look and voice and people feel very pleasant in your presence.

TASK: Make your patient agree and sign the contract for LightBox installment ideally at this moment. If the patient is persistent and refuses, give her time to think and make an appointment for any time next week. But not later. As they say, strike the iron while it's hot.

3. rolová hra: v rozhlasovém pořadu – rolové karty pro moderátora, dr. McRae, dr. Flicka

Dr. Hamish McRae (a general practitioner and a co-inventor of the Lightbox)

You've successfully treated more than 500 patients. It's true that there were a few people (about 15 %) who returned the LightBox and had to be refunded. On the other hand, you have received many emails of thanks and gratitude (people can find them as reference on the company web site). It's hard to tell if it's the light that helps or the hope you give to people. Unfortunately, the sales are low now, you are thinking of expanding to Scandinavia, Japan and the Czech Republic.

You also developed your own light box module, which you have recently started to offer to the patients who return for more cure. It's a special night light called MoonShine. For only 999£ it will help people sleep well and dream beautiful dreams. Peter doesn't know about this and you don't really want him to know. It's your invention and your private business.

You are worried about one thing in the radio program - you are not a medical doctor. You have a doctorate in Psychology (specifically in the field of negotiation and manipulation). You know a lot about people's mind but very little about how to treat patients with medical complaints. Your patients never ask and they don't seem to mind.

When asked you shouldn't avoid the truth about yourself and all the aspects of your business. You can also bring to the studio some of the letters from your customers in case you find yourself in trouble. Most of all, try to keep positive face and protect a good name on the LightBox and try to maintain a positive relationship with everyone involved.

Dr. Ken Flick (medical researcher)

You are very skeptical about the discussed SAD treatment. Scientific research has shown no significant improvement. The latest studies show that vitamin D levels are too low when people do not get enough Ultraviolet-B on their skin. You suggest vitamin D supplements would provide a better cure. You also think that the intensity of the light used in the LightBox is dangerously high.

You are suspicious that the LightBox is just a good business. Ask directly about Dr. McRae's personal interest in LightBox sales. Also, you have never heard of Dr. McRae in the scientific circles and you haven't found his name in the database of certified general practitioners. Perhaps you could secretly test Dr. McRae with some basic medical questions.

Host of the show

Your task is to moderate the show and getting information from your guests provide the listeners with an unbiased insight in the nationally discussed issue of SAD. Try to equally involve both guests, do not let them avoid tough questions by giving vague answers. Your guests can ask each other questions too. Be in control and be unbiased.

General questions that should be answered in the program:

What does it feel like to suffer from SAD?

How severe is the disorder?

Can technology help?

Is there any other solution to SAD?

What might be the future of LightBox?

Příloha 6 – Transkripce nahrávky RHH: R5A/1B (Inventions)

<p>MODERÁTOR: So welcome to our show.</p> <p>VYNÁLEZCE: Thank you very much.</p> <p>MODERÁTOR: You are inventor of some good thing so tell me what is it?</p> <p>VYNÁLEZCE: You know when I was 15... ne znova... I started thinking because at school I always prepared some good lunch for me and it always got eaten by other guys I said what if I made... make my food look disgusting so I invented today's special know which looks like mold but it doesn't smell or taste like mold and also it's safe so you won't get sick after eating. So the principle is to make your food look disgusting to others while you know that it only looks disgusting and tastes the same. So today I have no problems at school I can always enjoy my meal and others are a bit disgusted because they don't know like..</p> <p>MODERÁTOR: Of course but for instance what is it made of or from... like it's disgusting and why do people actually need it?</p> <p>VYNÁLEZCE: They call it a mold but it's actually only a color made of or from... From natural sources so...</p> <p>MODERÁTOR: So it's completely organic?</p> <p>Yes. It's a bit of a secret so I won't tell you. Because...</p> <p>MODERÁTOR: Oh, it's a shame. Because if I don't know the ingredience in it ... maybe it's made from animals. And I can't even know... and somebody's vegan for instance...</p> <p>VYNÁLEZCE: I can assure you it hasn't been made from a living thing. If you consider a plant to be a living... Do you consider a plant to be a living thing?</p> <p>MODERÁTOR: I don't consider anything, I am just a host and I ask for the people, you know?</p> <p>VYNÁLEZCE: It's not made from animals.</p> <p>MODERÁTOR: So it's completely vegan.</p> <p>VYNÁLEZCE: Yes. And also it doesn't contain fat and... so you don't have to worry.</p> <p>MODERÁTOR: Wow, so it's calorie-free.</p> <p>VYNÁLEZCE: You know I had some problems in my childhood because I was a bit obese.</p> <p>MODERÁTOR: So you were a chubby kid?</p> <p>VYNÁLEZCE: I was focusing on creating a thing that has no fat, has no energy, just a... I can't describe it even because... Anyone has... no one has ever done something like me.</p> <p>MODERÁTOR: Oh, well, no one has ever done something so disgusting, it is for sure, but...</p>	<p>VYNÁLEZCE: It is disgusting for you, but for me... that's the point.</p> <p>MODERÁTOR: Wow, how do you want to market it? Like some advertisements?</p> <p>VYNÁLEZCE: This is a hard question. But I came up with a special snack bags. You just put your snack in the bag, the mold is inside. Oh, not the mold, the colour is inside. And it will colour your meal. After two hours take it out and eat it. It will cost about 2 dollars. I'm working on a new invention which I will not talk about. You can be ready.</p> <p>MODERÁTOR: Right. And why do you think people will like actually buy it. Because you said it's disgusting, but even if you know it's disgusting with something like a mold.</p> <p>VYNÁLEZCE: It's primarily for people who have problems at schools because they're not respected by the others and they need their...</p> <p>MODERÁTOR: Snacks or lunches</p> <p>VYNÁLEZCE: Yes, snacks or lunches</p> <p>MODERÁTOR: Or whatever...</p> <p>VYNÁLEZCE: So if you don't have problems at school you probably don't need to buy it.</p> <p>MODERÁTOR: Do you think there's a lot of kids who are bullied or ...</p> <p>VYNÁLEZCE: Yes.</p> <p>MODERÁTOR: Can it apply to some like other worlds like office or something. Because kids don't have much money to buy these things. Because everyday like 2 dollars is too much, don't you think?</p> <p>VYNÁLEZCE: We have a special price for these kids. Let's say 4000 bags for 1000 dollars,</p> <p>MODERÁTOR: Wow, 4000 bags.</p> <p>That's a pretty good. ... (price/deal?).</p> <p>MODERÁTOR: Well...</p> <p>VYNÁLEZCE: It will also help find new friends. Because the would have to find a lot of friend to pay for this.</p> <p>MODERÁTOR: Ok we haven't enough time so I will stop you right now sorry. It was a great idea so let's see each other next time.</p> <p>VYNÁLEZCE: Thank you very much.</p>
---	--

Příloha 7 – Transkripce nahrávky RHH: 1A/1C (SAD)

<p><i>MODERÁTOR:</i> So, welcome to our radio show, today I'm here with two gentlemen, Dr. Hamish Mc Rae and Dr. Ken Flick.</p> <p><i>McRAE:</i> Hello!</p> <p><i>FLICK:</i> Hello!</p> <p><i>MODERÁTOR:</i> Dr. Hamish can I ask you about some... Like... How old you are, what do you do, where do you live.</p> <p><i>McRAE:</i> I am 50 year-old gentleman, and I am a doctor. And an inventor of lightbox. Have you ever heard about lightbox?</p> <p><i>MODERÁTOR:</i> Yes, I did. I heard that... About this illness called SAD</p> <p><i>McRAE:</i> Yes, exactly</p> <p><i>MODERÁTOR:</i> And I heard that lightbox is a really good solution of this problem.</p> <p><i>McRAE:</i> Yeah, exactly.</p> <p><i>MODERÁTOR:</i> So can you tell us something more about lightbox? How big is it, how much does it cost?</p> <p><i>McRAE:</i> Well, I agree that is a ...</p> <p><i>FLICK:</i> Pardon me, is it like that the lightbox just help people to make vitamin C in their bodies and they feel better then because of that?</p> <p><i>McRAE:</i> Well I am not pretty sure that...</p> <p><i>FLICK:</i> Well that's bad that you're not pretty sure, you invented it.</p> <p><i>MODERÁTOR:</i> Gentlemen, gentlemen...</p> <p><i>McRAE:</i> ...that is making higher vitamin C, but it helps your psychology and that's what it's...</p> <p><i>MODERÁTOR:</i> So you think it's about psychology and you think it's about vitamin C.</p> <p><i>FLICK:</i> I don't know, I just thought that this thing is...</p> <p><i>McRAE:</i> Yes, I agree that vitamin C is very important but to be honest, but vitamin D is much more important here, because vitamin D we get from sun.</p> <p><i>FLICK:</i> Oh, pardon me, I just... Vitamin D, sorry.</p> <p><i>McRAE:</i> Ok, well.</p> <p><i>MODERÁTOR:</i> So it's big like fridge?</p> <p><i>McRAE:</i> Let's say, it's big like... Yes, like a fridge.</p> <p><i>MODERÁTOR:</i> And Dr....</p> <p><i>FLICK:</i> Flick</p> <p><i>MODERÁTOR:</i> Dr. Flick, what would you recommend to get rid of this problem with SAD?</p> <p><i>FLICK:</i> As was said vitamin D is very important for good mood of the people, so I think there is no need for such a very... Not very cheap solution...</p> <p><i>MODERÁTOR:</i> Yeah, I understand.</p>	<p><i>McRAE:</i> Nowadays we are producing a new type of night light called Moonshine that will have the same effect but will light at night</p> <p><i>MODERÁTOR:</i> And Moonshine is healthy for human body? Because... I don't walk... How many people walk in the moonlight? Very often.</p> <p><i>McRAE:</i> I know it sounds strange but it help people to sleep and have beautiful dreams. I know it doesn't sound much intelligent but...</p> <p><i>MODERÁTOR:</i> Maybe it should because it is really expensive machine and if you want to ...</p> <p><i>McRAE:</i> Yeah but I have many customers, they are happy, you can ask them, you can call them and they can tell you it's the best product in the world.</p> <p><i>FLICK:</i> I think this is very... it is ... your technology is about business. You know, like that.</p> <p><i>McRAE:</i> Heh?</p> <p><i>FLICK:</i> You just make a lot of money in machine which does nothing. And everybody...</p> <p><i>McRAE:</i> It's not that the machine does nothing, I care about the people, not the money</p> <p><i>MODERÁTOR:</i> About the money, how many does it cost exactly? Really.</p> <p><i>McRAE:</i> For example moonshine costs 999 dollars.</p> <p><i>MODERÁTOR:</i> 999?</p> <p><i>FLICK:</i> Which is exactly 999 times more than a hundred of pills of vitamin D supplements.</p> <p><i>McRAE:</i> Well but if you get like some medicine that contain vitamin D you can get overdosed and it can not be so good.</p> <p><i>MODERÁTOR:</i> And Sunshine, not moonshine, it does cost like the same?</p> <p><i>McRAE:</i> Nowadays it's the same price.</p> <p><i>MODERÁTOR:</i> Ok.</p> <p><i>FLICK:</i> So if you want both of them you will have the vitamin D supplements for I don't know 20 years of your life, which is the time when both of these machines will be absolutely broken.</p> <p><i>MODERÁTOR:</i> And do you have some like...?</p> <p><i>McRAE:</i> Yeah, I know what you mean. This machine will never stop to work. It will always work.</p> <p><i>FLICK:</i> Perpetum mobile.</p> <p><i>McRAE:</i> It will always work.</p> <p><i>FLICK:</i> That sounds really weird.</p> <p><i>MODERÁTOR:</i> And is there some ... záruka or something like that?</p> <p><i>McRAE:</i> If you don't feel any changes, you can repeat the machine back and we will, of course, give you the money.</p>
--	--

<p><i>FLICK:</i> ...so I think that just simply vitamin D supplement will be enough</p> <p><i>MODERÁTOR:</i> Yes, you can buy some vitamins...</p> <p><i>FLICK:</i> Yes, I think that could be enough.</p> <p><i>McRAE:</i> If I can interrupt,</p> <p><i>MODERÁTOR:</i> Yeah,</p> <p><i>McRAE:</i> Well, I agree that it's not cheap, but I have many patients that were very happy and helped them. Of course that some of them weren't so ehm... successful, but I have some another solution for them. I tried to involve some better box and I will (<i>není srozumitelné</i>) for them.</p> <p><i>MODERÁTOR:</i> So it will get cheaper?</p> <p><i>McRAE:</i> Yeah, sure, it will get cheaper. If people buy it. I hope that through this program people will hear that my lightbox is very good. I have some letters from my customers, you can read it. it's ....</p> <p><i>FLICK:</i> Well, I am just really surprised because in no scientific magazines and no scientific research show that your machine really works and have some... and patients have some really significant improvement. Just like</p> <p><i>MODERÁTOR:</i> So if we can talk about it technically, what does the machine really do? It just like produce very much light?</p> <p><i>FLICK:</i> I think that is a very good question because...</p> <p><i>McRAE:</i> Well, it (makes?) a special kind of light that is similar to the light of sun so it helps you to get vitamin D and all these things, That's why it's good, that's why you can't use a normal light in the room or something like that.</p> <p><i>MODERÁTOR:</i> Can I ask also... Can it make some cancer of skin?</p> <p><i>McRAE:</i> No, no, no, it's very safe. You can't get anything like that.</p> <p><i>MODERÁTOR:</i> Ok, it's good.</p>	<p><i>FLICK:</i> Yes, and how many people return it back?</p> <p><i>McRAE:</i> Just 15%, that's very little. Imagine your medicines, it will be over 30%.</p> <p><i>MODERÁTOR:</i> Ok, and last question. How long does it took... did it took to research this machine? And how long is it on... in shops and we can buy it?</p> <p><i>FLICK:</i> And are there any... you know</p> <p><i>McRAE:</i> Disadvantages?</p> <p><i>FLICK:</i> No, no... the doctors which helped you with the invention? Or did you invent it yourself?</p> <p><i>McRAE:</i> Of course, I have very good team that helped me and this machine is in normal shops, you can buy it everywhere, or on internet.</p> <p><i>MODERÁTOR:</i> So it's like a new invention – one two years?</p> <p><i>McRAE:</i> Yeah.</p> <p><i>FLICK:</i> So it was never tested on people before you put it into the ...</p> <p><i>McRAE:</i> I have some experience with it, it helped me. Of course, so I can speak for my own...</p> <p><i>MODERÁTOR:</i> You suffered from SAD also?</p> <p><i>McRAE:</i> Yes, so I can be honest, it helps.</p> <p><i>MODERÁTOR:</i> Gentlemen, I really thank you for your attention on this programme and have a nice day.</p> <p><i>FLICK:</i> Thank you</p> <p><i>McRAE:</i> Thank you very much.</p> <p><i>MODERÁTOR:</i> Good bye.</p>
---	--

Příloha 8 – Informovaný souhlas

Informovaný souhlas

V první polovině září 2012 bude na GJK probíhat výzkum, který se zabývá využíváním dramatických aktivit ve výuce jazyků a jeho cílem je poznat, jak studenti a učitelé tyto aktivity vnímají.

Byl jsem informován o projektu K. Žďárka a souhlasím s účastí na něm a s pořizováním audio a video nahrávek.

V Praze dne, 11. 9. 2012

Jméno a příjmení: XXXXXXXXXXXX

Podpis: XXXXXXXXXXXX

Příloha 9 – Analýza dílčích složek KK žáků ve skupině R5A/1B (*Inventions*)

Moderátor

Lingvistická kompetence

Lexikální kompetence mluvčí je na úrovni B2. Rozsah její slovní zásoby je v dostatečný, výjimečně hledá slova, někdy dochází při formulaci k zaváhání (v krajním případě vedoucím k nedokončení formulace promluvy. Použitá slovní zásoba, která se objevuje v promluvách mluvčí odkazující na danou úroveň: *for instance, actually, disgusting, completely organic, shame, ingredience, vegan, for instance, consider, completely, calorie-free, chubby kid, market st., advertisements, primarily, respected by, snacks or lunches, or whatever, bullied, apply to.* Přesnost použití slovní zásoby je vysoká, výjimečně dojde k nesprávnému použití (nejistotu u *made from/of* nebo chybně použitá předložka *ask for people*).

Gramatická kompetence mluvčí je na úrovni B2 (horní hranice). Používá gramatiku na relativně vysoké úrovni, v promluvách se dopustila pouze marginálních gramatických chyb (*No one has ever done something so disgusting, we haven't enough time*). V gramatickém repertoáru mluvčí se objevuje velká šíře časů (minulý, budoucí, předpřítomný), pasiv (*made from*), kvantifikátory (*enought time, much money*).

Fonologická kompetence mluvčí je na úrovni B2, je jasná z hlediska artikulace, ve výslovnosti se téměř nevyskytují chyby (výjimky: *disgusting /a:/ , bullied /bali:d/*). Jinde mluvčí dokáže intonací vyjádřit překvapení (*Wow! It's a shame!*), nedůvěru (*well..*), nebo dokáže intonací projevit zájem (*So, you were the chubby kid?*).

Sociolingvistická kompetence

Lingvistické markery sociálních vztahů se v promluvách neobjevují, chybí oslovení, pozdrav. Na úvod dojde pouze k přivítání (hosta/posluchačů) do pořadu. Oslovení protějšku zde také není. Jsou zcela správně dodržovány zásady pro střídání partnerů - v tomto daném kontextu mluvčí v roli moderátorky pokládá otázky, partner odpovídá.

Zdvořilostní normy: Mluvčí v úvodu projevuje pozitivní zdvořilost (zájem o hosta a jeho produkt), objevuje se překvapení/obdiv (*Wow!*). Mluvčí se omlouvá (*I'm sorry, [...]*) při přerušení mluvího a ukončení programu. Mluvčí ve dvou případech pokládá otázky, které by mluvčím mohli být považovány za nevhodné či nezdvořilé. Jedním z příkladů je otázka (*So you were the chubby kid?*), která pouze reformuluje předchozí informaci mluvího o tom, že měl problémy s nadváhou (*a bit obese*), tato informace však mohla být citlivá a způsob jejího adresování byl příliš neformální. Následně se ukazuje, že tuto informaci mluví neměl v úmyslu dále tematicky rozvádět, byla to pouze doplňková informace. Dále se objevuje verbální chování ohrožující prestiž (*face-threatening act*¹) - kdy mluví vtípně, leč nepatřičně (nezdvořile) variuje předchozí promluvu mluvího (*No one has ever done anything so disgusting.*).

Funkční styly: Mluvčí používá neutrální styl s občasnými prvky neformálního stylu, např.: *like, chubby kid, wow, you know, or whatever.*

Adekvátnost z hlediska sociolingvistiky je u mluví na úrovni B2: vyjadřuje se sebevědomě, srozumitelně a v naprosté většině promluv zdvořile, funkční styly odpovídají dané situaci. Mluví pružně reaguje a účelně používá jazyk ke společenským účelům a dokáže jazyk používat k emotivním vyjádřením (*wow* - nadšení, *well* - nedůvěra, *it's a shame* - politování), nebo k žerování (*No one has ever done something so disgusting*).

Pragmatická kompetence - diskurzí

Přizpůsobivost: Obsah promluv je uzpůsoben situaci a příjemci, zvolená formální úroveň většinou odpovídá daným okolnostem. V konverzaci nedochází k výraznějším stylovým změnám. Tematické změny udává většinou mluví formou otázek (*How do you want to market it? Can it apply to other worlds?*). Pouze jednou v rozhovoru je v nečekané situaci, kdy ji partner položí otázku (*Do you consider a plant to be a living thing?*) a mluví je nucena pružně reagovat a částečně se jí to daří (formulačně nepřesně, ale význam je pro příjemce srozumitelný) a otázka se vrací zpět k partnerovi. V souladu se zadáním aby moderátor svého hosta postavil před složitě, nepříjemné otázky (*challenge your guest*) mluví v menší míře mění postoj a v některých

---

¹ Viz Yule (1996), Brownová a Levinson (2010)

místech vyjadřuje pochybnosti a nedůvěru vůči prezentovanému produktu. Pokud mluvčí nenachází vhodná slova, používá ta pro danou chvíli dostupná (*other worlds* - myšleno *oblasti*, mluvčí doplňuje nepřesný výraz příkladem: *like office*).

Střídání partnerů v promluvě probíhá podle zažitého schématu: moderátor klade otázky, host odpovídá. Mluvčí v roli moderátora občas zareaguje na zajímavé téma v promluvě tak, že promluvu reformuluje pomocí synonyma a intonuje jako zvolání či otázku: *So it's calorie-free?(!)* *So you were the chubby kid?(!)*.

Rozvinutí tematických složek: Mluvčí přímo nerozvíjí popis a vypravování, ale tematicky jej řídí pomocí relevantních otázek a je tak hlavním tvůrcem tematické linky celého rozhovoru. Některé otázky nejsou účinné: např. reformulace (*so you were the chubby kid* nebo *wow it's calorie free!* či zopakování *Wow, 4000 bags!*) mluvčí zde vyjadřuje překvapení nad množstvím a cenou, mohl zeptat: „K čemu bude studentovi 4000 pytlíků?“ nebo „Kdo si to bude moci dovolit?“. V těchto promluvách rozhovor neřídí otázkou a ponechává partnerovi prostor pro volné tematické směřování. Objevují se také uzavřené otázky, které rozhovor nerozvíjí nebo tematicky výrazně neposouvají (*Do you think there's a lot of kids who are bullied?*).

Koherence: výpovědi mluvčí jsou věcné a koherentní. Komunikační schéma (otázka-odpověď) nenabízí mnoho příležitosti k uplatnění pestré škály spojovacích výrazů. Nejčastěji používané spojovací výrazy jsou základní spojky (*and, but, because, so*). Některé vazby jsou nadužívané - např. *so* nebo *because* na začátku vět pro vyjádření kauzality a příčiny. Z lexikálních kohezních prostředků jsou to reformulace, synonyma, antonyma; z gramatických je to reference (*it, this*).

Pragmatická kompetence – funkční

Plynulost promluvy odpovídá deskriptoru úrovně B2. Formát rozhovoru mluvčímu neposkytoval dostatečný prostor k projevu rozsáhlejších promluv, ve kterých by bylo možné úroveň plynulosti srovnat s jejím komunikačním partnerem. Lze ovšem předpokládat, že úroveň plynulosti je u mluvčí v roli moderátorky nižší, protože dochází častěji k pauzám zejména k hledání vhodných lexikálních prostředků a to i přesto, že mluvčí měla více času na přípravu otázky během jednotlivých rozsáhlejších promluv mluvčího v roli hosta.

Přesnost propozice odpovídá hranici deskriptorů B1/B2. Mluvčí se vyjadřuje prostřednictvím krátkých promluv - často jednovětných, které jsou dostačující pro položení otázky, vyjádření údivu, ale v některých případech se v roli moderátora očekává více iniciativy a dominance, zejména v úvodu (představení hosta) a závěru (shrnutí) - v těchto fázích rozhovoru jsou promluvy velice obecné a málo detailní. U promluv uprostřed rozhovoru má mluvčí velice omezený čas na reakci a otázku připravuje během promluvy mluvčího nebo reaguje spontánně, vyplňuje pauzy a nedokončené věty komunikačního partnera.

Vynálezece

Lingvistická kompetence

Lexikální kompetence mluvčího je na úrovni B2, mluvčí ovládá slovní zásobu v dostatečně širí a používá ji správně. Příklady použité zásoby poukazují na širí lexikální kompetence pro danou úroveň: *principle, prepare, mold, get sick, actually, natural resources, secret, assure, consider, plant, contain, fat (ve významu tuk), childhood, obese, focus on, even, that's the point, come up with, mold, cost, pretty good*. K chybám ve slovní zásobě nedochází, mluvčí v případě, že nezná slovní zásobu, hledá opis, případně ponechá větu nedokončenou a začíná novou větu nebo je přerušen partnerem.

Gramatická kompetence mluvčího je na úrovni B2 (horní hranice). Podobně jako jeho komunikační partner používá široký repertoár gramatických jevů: gerundia (*started thinking*), trpný rod (*it got eaten by*), budoucí čas (*I won't tell you*), předpřítomný čas (*no one has ever done..*), přítomný průběhový čas (*I'm working on..now*), podmínková věta. Jediná gramatická chyba se vyskytla v promluvě *No one has ever done something like this*.

Fonologická kompetence mluvčího vykazuje znaky deskriptoru úrovně B2/C1. Mluvčí hovoří jasně, rozvázně a pečlivě intonuje (např. kontrast *...it only looks disgusting.. but..*, nebo dramatická pauza a intonace v úvodu *What if.. I made*). Ve výslovnosti mluvčího se nevyskytují chyby, je pouze patrný slabý cizí přízvuk, který není rušivý.

Sociolingvistická kompetence

Lingvistické markery sociálních vztahů jsou v promluvách mluvčího využívány minimálně (nedochází k oslovení partnera, ani pozdravu). Jako pozdrav je možné interpretovat poděkování na úvod a na závěr (kdy moderátorka hosta přivítá ve studiu a na závěr se s ním rozloučí). Oslovení zde není nutné (zvláště, když ani host není oslovován). Zásady pro střídání partnerů v promluvě jsou pro daný typ interakce dodržovány.

Zdvořilostní normy jsou mluvčím dodržovány, např. poděkování na úvod a na závěr *thank you very much*. Mluvčí uplatňuje negativní zdvořilost ve chvíli, kdy není ochoten odpovědět na otázku týkající se složení produktu. Aby zmírnil dopad jeho odmítavé odpovědi, uvede důvod proč (*it's a bit of a secret, so I won't tell you*). Zde však mohl mluvčí využít pestřejších prostředků (*I'm very sorry, unfortunately*). V interakci se objevují poznámky komunikačního partnera, které mohl mluvčí vnímat jako nevhodné (*So, you were the chubby kid?* nebo *No one has ever done something so disgusting*), ale které si mluvčí nebere osobně a přechází je.

Funkční styly: Mluvčí používá neutrálního stylu, s prvky formálního stylu (pasivní tvary, lexikální jevy *contain, assure, primarily*), i stylu neformálního (*a bit, you know, guys*).

Adekvátnost z hlediska sociolingvistiky: Promluvy mluvčího vykazují znaky odpovídající deskriptoru úrovně B2: mluvčí se vyjadřuje sebevědomě, srozumitelně a zdvořile v rámci formálních a neformálních funkčních stylů, které odpovídají dané situaci. Mluvčí dále dokáže pružně a účelně používat jazyk ke společenským účelům, avšak z tohoto vzorku není patrné, zda dokáže jazyk používat k emotivním vyjádřením, narážkám a žertování. O částečném dosažení sociolingvistické kompetence na úrovni C1 z nahrávky nelze usuzovat.

Pragmatická kompetence - diskurzivní

Přízpůsobivost: Obsah promluv je uzpůsoben situaci a příjemci a zvolená úroveň odpovídá okolnostem. Na tematické změny (otázky položené moderátorkou) mluvčí odpovídá pružně. Mírnou změnu v postoji partnera (pochybnosti, nedůvěra) přechází s nadhledem a škádlivé poznámky (*So you were a chubby kid?, No one has ever done something so disgusting*) si nebere osobně, odpovídá věcně.

Střídání partnerů v promluvě: Mluvčí se pouze řídí schématem otázka - odpověď a až na jednu výjimku, kdy důvtipně odpoví otázkou (*Do you consider a plant to be a living thing?*) v tomto schématu setrvává. Pro ujmutí se slova v jednom případě používá frázi: *it is hard to say*.

Rozvinutí tematických složek: Mluvčí dokáže rozvinout srozumitelný popis a vypravování (popis produktu), rozvíjí hlavní tematické složky a dokládá je relevantními podrobnostmi a příklady (původ vzniku, možnost uplatnění, cenová politika). Tyto tematické složky ovšem často nerozvíjí sám od sebe, ale na základě podnětu partnera (otázka moderátora).

Koherence: Výpovědi mluvčího jsou věcné a koherentní. Z gramatických kohezních prostředků mluvčí efektivně používá základní spojovací výrazy (spojky *and, but, or, so, because*) pomocí nichž výstižně vyjadřuje vztahy mezi myšlenkami. Dále v omezenější míře užívá reference (*these kids*) a vztažné věty (*kids who*). Lexikální kohezi uplatňuje formou synonym, antonym a významové příbuznosti (*living thing, animal, plant*).

Pragmatická kompetence – funkční

Plynulost promluvy odpovídá deskriptoru úrovně B2 (vyšší hranice): vzhledem k tomu, že šlo o nepřipravený rozhovor na nové, ač relativně jednoduché téma (prezentace produktu), plynulost se v různých místech rozhovoru lišila v závislosti na tom, jakým směrem se téma ubíralo - popis geneze vynálezu a jeho obecné charakteristiky měl mluvčí v hrubých obrysech připravený z předchozí komunikační aktivity, tudíž se v promluva v této části vyznačovala vysokou mírou plynulosti. Naopak otázky, které přinášely nová témata (z čeho je produkt vyroben, jak hodlá mluvčí produkt uvést na trh) nutily mluvčího reagovat spontánně a okamžitě, v důsledku čehož v promluvě vznikaly drobné pauzy nebo v ojedinělých případech nedokončené věty.

Přesnost propozice: Mluvčí se vyjadřuje většinou věcně a přesně při předávání informace (B2), úroveň detailu se různí v závislosti na tématu: mluvčí dosahuje značné přesnosti při popisu produktu (B2); nižší úroveň přesnosti je patrná např. při otázkách na vlastní dětství, na sociální aspekty výrobku (*bullying, work/school environment*), nebo na plánovanou strategii uvedení výrobku na trh (B1/B2).

Příloha 10 – Analýza dílčích složek KK žáků ve skupině 1A/1C (SAD)

Moderátor

Lingvistická kompetence

Lexikální: Slovní zásobu na úrovni B1 mluvčí používá většinou přesně a účelně, výjimečně použije pokročilejší výrazy (*get rid of, solution, human body, cancer of skin², suffer from*). Objevují se chyby v užití lexikálních prostředků (*solution of this problem – správně solution to*), chybné užití slov (*attention, research*), někdy mluvčí potřebné slovo nenalézá (záruka - *guarantee, warranty* v prodeji - *on the market*), nedostatky v oblasti slovní zásoby řeší opisem či reformulací a dochází tak k pauzám a narušení plynulosti promluv.

Gramatická: Mluvčí používá gramatické formy v dostatečné šíři pro úroveň B1 - používá prostý čas přítomný, minulý i budoucí i v záporech a otázkách. Mluvčí dále užívá tvary *if we can, would you*, kvantifikátor *much light*. Občas se dopouští základních chyb: nepravidelný plurál *gentlemens*, odpověď na otázku položenou v předpřítomném čase - *Yes, I did*, absence členů (*big like fridge*), absence podstatných jmen (*how many does it cost?*). Občasné chyby v gramatice nicméně nebrání v porozumění.

Fonologická: Výslovnost je na úrovni B1, výslovnost je z hlediska artikulace jasná a projev srozumitelný. V promluvách, kde má mluvčích jistotu, dochází k vázání slov, k častým pauzám dochází při hledání potřebných slov. Přízvuk slabik u jednotlivých slov není dostatečně zřetelný. Intonace je plochá a většinou kopíruje mateřský jazyk; tón je mírně zastřený a výslovnost některých hlásek nevýrazná. Tato nevýraznost a plochost může místy přispívat k obtížnějšímu porozumění. Chyby ve výslovnosti jednotlivých slov se objevují ojediněle (*vitamin*).

Sociolingvistická kompetence

Lingvistické markery sociálních vztahů: Mluvčí užívá lingvistických markerů sociálních vztahů v omezené míře - pozdrav, stručné představení účastníků diskuze, poděkování a

---

² Zde se jedná o jazykovou chybu (správný výraz zní *skin cancer*), nicméně na jazykové úrovni žákyně se jedná o pokus využít dostupných jazykových prostředků pro vyjádření zamýšleného.

rozloučení. Vzhledem k tomu, že mluvčí v roli Dr. Flicka si bere slovo svévolně bez vyzvání, moderátor ve svých promluvách až na jedinou výjimku pokládá otázky pouze mluvčímu v roli Dr. McRae. Zřetelnější řízení střídání partnerů v promluvě chybí, ke střídání dochází samovolně a přirozeně. Moderátor zasahuje pouze při náznaku prvního konfliktu (*Genglemens, gentlemens!*). Dva z dotazů mluvčí uvozuje frází *Can I ask you* nebo *Can I ask also* a to v případech, kdy se ptá na osobní informace nebo na případné nedostatky produktu.

Zdvořilostní normy: Mluvčí užívá zdvořilostní normy tak, že se snaží působit neutrálně a v případě nutnosti se snaží imaginárnímu posluchači poskytnout vyvážený obraz tím, že bude klást otázky, které budou kritické, implikují problém a nutí komunikačního partnera tato tvrzení vyvrátit - *Can it make some cancer of skin? Maybe it should, because it is really expensive machine. Do you have some záruka?*

Funkční styly: Mluvčí užívá jazyk neutrální, místy neformální. Ve výjimečných případech použije oslovení, které je typické pro formální styl (gentlemen, Dr. Flick), ale následně přechází do stylu neutrálního až familiárního. Mluvčí k vyjádření používá přiměřeně širokou škálu jazykových funkcí (na úrovni B1) v rámci neutrálního funkčního stylu. Je si vědoma základních zdvořilostních norem a podle toho se chová.

Pragmatická kompetence - diskurzivní

Přizpůsobivost: Mluvčí dokáže upravit svůj způsob vyjádření tak, aby se byla schopna vypořádat s méně obvyklými nebo obtížnými situacemi. V tomto kontextu je samotný úkol v rámci rolové hry pro mluvčí obtížná situace - musí pokládat hostům otázky, řídit debatu. Úroveň gramatické a zejména lexikální kompetence (B1) mluvčí neumožňují uzpůsobovat úroveň formálnosti ani styl. V daném komunikačním kontextu není mluvčí nucena styl a důraznost obměňovat. K určité míře obměny dochází při kladení otázek - od jednoduchých a nenáročných (*So it's big like a fridge?*) k náročnějším dotazům, implikující pochybnost či problém (*And Moonshine is healthy for human body? nebo Maybe it should (work) because it is really expensive machine*).

Střídání partnerů v promluvě: Mluvčí používá pouze omezených jazykových prostředků, pomocí kterých zasahuje do diskuze (B1). Vzhledem k tomu, že se jedná zpravidla o dotazy nebo

stručné komentáře, nelze hodnotit schopnost udržení a zakončení jednotlivých promluv. U mluvčího v roli moderátora se očekává výraznější aktivita v řízení debaty, udělování slova, shrnutí, pokládání doplňujících dotazů. K vyhocenější konfliktní situaci dojde pouze v jednom případě (nepřehledná hádka oponentů), kdy mluvčí do debaty zasahuje a komunikační partnery uklidňuje (Gentlemen, gentlemen). V závěru řídí diskusi (Ok, and last question..) nebo rozloučení (Gentlemen, I really thank you for your..).

Rozvoj tematických složek: Mluvčí udává tematickou linku prostřednictvím vznesených dotazů na Dr. Mc.Rae, pouze v jednom případě se ptá Dr.Flicka. Dotazy pokládané partnerovi v roli Dr. McRae jsou spíše obecné povahy: velikost, cena, možné zlevnění, zdravotní rizika, zdravotní účinky, záruka, původ vzniku, kde je možné jej koupit, jedná se o novinku, zda Dr. McRae trpěl SAD. Dotaz na Dr. Flicka byl jeden - jaké řešení problému SAD navrhuje on. Mnohé z otázek jsou uzavřené nebo sugestivní (položené formou afirmativní věty s náznakem intonace otázky).

Koherence: Mluvčí užívá omezený repertoár spojovacích výrazů a výpovědi se vyznačují nízkou úrovní koheze (nižší úroveň B1). Zpravidla jde o kohezi lexikální - zejména užití slov v daném kontextu lexikálně příbuzná (cost - money, problem - solution, illness - SAD). Z gramatické koheze mluvčí užívá referenci (zájmena, komparaci), spojovací výrazy jsou zastoupeny pouze spojkou *and*. Přes omezenou škálu prostředků textové návaznosti jsou výpovědi mluvčí koherentní a přispívají k logické výstavbě dialogu jako celku.

Pragmatická kompetence - funkční

Plynulost promluvy: odpovídá deskriptoru úrovně B1: plynulost promluv je narušována pauzami při hledání vhodných slov pro formulaci myšlenky. Jindy zůstává věta nedokončena a mluvčí pokračuje novou větou (*can I ask you about some.. Like.. How old you are..*). Mluvčí se snaží vzniklé pauzy vyplňovat (hovorové *like*, příp. *something like that*).

Přesnost propozice: odpovídá deskriptoru B1 (nižší úroveň): mluvčí dokáže vyjádřit co chce říct, za pomoci jednoduché a přímé výměny omezených informací týkajících se známých a běžných věcí (dotazy v obecné rovině - věk, povolání, detaily produktu, cena, zdravotní rizika). V

některých případech je mluvčí nucena obsah sdělení redukovat či zjednodušit (*can I ask you about.. like.. How old are you, What do you do*).

Dr. McRae

Lingvistická kompetence

Lexikální: Mluvčí používá slovní zásobu na úrovni B1+/B2. Ve srovnání s oběma komunikačními partnery je slovní zásoba mnohem širší a je používána přesněji (*inventor, exactly, pretty sure, honest, interrupt, successful, similar to, safe, produce, effect, sounds strange, contain, overdose, product, care about, imagine, experience*). Výjimečně se objevují nedostatky ve slovní zásobě - nesprávně použitý výraz *successful* nebo *repeat* (místo *return*).

Gramatická: Mluvčí používá gramatiku na úrovni B1/B2 - převážně přítomný, minulý a budoucí čas. Okrajově byl použit předpřítomný čas prostý (*have you ever heard*), 1. podmínka (*if people buy it*), část podmínkové věty (*if I can*), přítomný průběhový (*we are producing*), kvantifikátory (*much intelligent, some experience, very little (15%)*), komparativ (*much more important*). Chyby se vyskytují ojediněle: koncovka -s ve třetí osobě (*it help people*), slovesná vazba (*stop to work* - správně: *stop working*).

Fonologická: Úroveň výslovnosti mluvčího je na horní hranici úrovně B2 - jasná, přirozená výslovnost a intonace. Místy mluvčí užívá intonace a větného přízvuku k vyjádření jemnějších významových odstínů - např. při kladení důrazu (*if people buy it, my lightbox*), obhajování (*I don't care about the money, I care about the people*).

Sociolingvistická kompetence

Lingvistické markery sociálních vztahů: Mluvčí používá lingvistické markery sociálních vztahů ve velmi omezené míře (*if I can interrupt* - říká si o slovo). Mluvčí neoslovuje svůj protějšek, pouze odpovídá na položené otázky. Dodržuje zásady pro střídání partnerů v promluvě. Je nejaktivnějším a nejdominantnějším elementem tohoto rozhovoru.

Zdvořilostní normy: Mluvčí používá velice přímočarou komunikační strategii, ve které vychvaluje přednosti produktu a odvrací útoky svého komunikačního protějšku (nerespektuje tak zdvořilostní normy). Mluvčí nepřechází do protiútoků, ale po vyjádření se k obvinění

pokračuje ve své strategii vytváření pozitivního obrazu produktu. Mluvčí umí obratně vystavět argumentaci – souhlas s partnerem a přechod do útoku (zesměšnění), poté co se partner dopustil věcné chyby, např. záměna vitamínu C za vitamín D (*Yes, I agree that vitamin C is very important, but to be honest, but vitamin D is much more important here.*). Takt (narozdíl od svého protějšku Dr. Flicka) užívá mluvčí pouze okrajově (*I know it sounds strange*). Při přímé konfrontaci předstírá překvapení, nepochopení, dotčení citoslovcem nechápajícího podivu (*Huh?*). V závěru se pouští do provokativní konfrontace, kdy na otázku svého protějšku, kolik procent zboží je reklamováno (*Just 15%, that's very little. Imagine your medicines, it will be over 30%*).

Funkční styly: Mluvčí užívá převážně styl neutrální, s občasnými výkyvy do stylu neformálního/familiárního. Nejvíce se formálnímu stylu blíží promluva (*If I can interrupt, [...]*).

Adekvátnost z hlediska sociolingvistiky: Mluvčí se vyjadřuje sebevědomě, srozumitelně a zdvořile v rámci neutrálního a neformálního funkčního stylu (nižší úroveň B2). Mluvčí zatím nedisponuje dostatečnou kompetencí gramatickou a lexikální, aby mohla s lehkostí uplatňovat styl formální. Diskuze, ve které dochází k rychlému střídání promluv, se mluvčí účastní s lehkostí částečně i proto, že v rovině komunikační kompetence mluvčí převyšuje své komunikační partnery.

Pragmatická kompetence - diskurzivní

Přizpůsobivost: Mluvčí dokáže uzpůsobit své promluvy obsahově a tomu uzpůsobuje i vyjadřovací prostředky s ohledem na situaci a příjemce sdělení (B1/B2). Její styl zůstává neutrální, je schopna efektivně odvrátit útok komunikačního partnera a pokračovat ve strategii vytváření pozitivního obrazu prezentovaného produktu. V rozhovoru nebyla nucena přeformulovat zamýšlenou promluvu.

Střídání partnerů v promluvě: Mluvčí není nucena užívat specifických jazykových prostředků pro zásah do diskuze - ve většině případů reaguje na dotazy pokládané jejími komunikačními partnery; pouze v jednom případě se aktivně přihlásí o slovo (*If I can interrupt*). Ve dvou případech se snaží udržovat diskusi v plynulém chodu, kdy vzniklé pauzy doplňuje vlastní domněnkou o tom, na co se chtěl mluvčí zepat (*I know what you mean*) - podle odpovědi a

následném vývoji debaty je patrné, že implikace byla nepřesná; dále doplňuje pauzu v promluvě (*And are there any... you know..*) slovem, které logicky zapadá do kontextu (*disadvantages*), ale komunikační partner nabídku nepřijímá, a dokončí promluvu sám (*no, no, doctors which helped you [...]*).

Rozvoj tematických složek: Mluvčí témata rozvíjí jen do omezené míry - v rámci konverzačních konvencí je nucena odpovídat na položené dotazy, v rámci svého úkolu pro danou rolou hru je ovšem nucena posouvat témata svým směrem (vzdvihnutí pozitiv produktu). Témata několikrát mění v průběhu svých promluv, kdy z odpovědi na položenou otázku přechází k dalšímu tématu (*Well, I agree that it's not cheap, but I have many patients that were very happy and helped them. Of course that some of them weren't so ehm... successful, but I have some another solution for them. I tried to involve (myšleno invent) some better box and ..*).

Koherence: Mluvčí používá efektivně a věcně spojovací výrazy (B1+). Vzhledem k tomu, že role Dr.McRae je v rámci rolové hry ústřední a naprostá většina promluv směřuje k ní, má mluvčí možnost témata v rámci svých promluv rozvíjet. Mluvčí užívá širokou škálu prostředků textové návaznosti: nejčastěji užívá prostředky lexikální koheze (synonyma, antonyma, významovou příbuznost), gramatickou kohezi užívá ve formě reference, komparace a spojovacích výrazů (*and, but, because*). Přestože mluvčí nemá mnoho času na výstavbu argumentu, jsou promluvy věcné a argumentace efektivní.

Pragmatická kompetence - funkční

Plynulost promluvy: Plynulost byla výjimečně narušována krátkými pauzami mezi jednotlivými slovy při hledání výstižné formulace myšlenky (B1+). Pouze v jednom případě použila mluvčí výplň (*like*). V další případě se mluvčí uchýlila k obecnému a nepřesnému obratu *something like that/anything like that* - pravděpodobně se jedná o nahrazení slovní zásoby, kterou mluvčí nezná nebo nedokázala v dané chvíli pohotově použít.

Přesnost propozice: Mluvčí se vyjadřuje věcně a přesně v souladu s deskriptory horní hranice úrovně B1: mluvčí dokáže vyjádřit hlavní body myšlenky nebo problému, vyjádřit jednoduchou a naprosto jasnou informaci, která má bezprostřední závažnost a přitom dokáže

vyjádřit, co je dle jeho mínění nejdůležitější. Formát promluv (rozhovor 3 osob a role mluvčího) neumožňuje dostatečný prostor pro poskytnutí detailnějších informací (B2), respektive mluvčí nedisponuje kompetencí k vytvoření takového prostoru (změnu tématu, udržení slova).

Dr. Ken Flick

Lingvistická kompetence

Lexikální: Mluvčí používá slovní zásobu na úrovni B1/B2. Mezi pokročilejší slovní zásobu patří výrazy: *invent, pardon me invent, pardon me, supplement, enough, research, scientific, significant improvement, technology, business, exactly, pills, absolutely, sounds really weird, return it back, invention, invent, yourself, tested on people*. Žák si nevzpomněl na výraz *expensive* a použil opis *not very cheap* (jedná se zde o projev strategické kompetence).

Mluvčí používá gramatické formy přiměřené úrovni B1 s občasným přesahem do B2: slovesné vazby (*helps people to make*), souvětí podřadná (*I just thought that this thing.., which is the time..*), pasiv (*as was said, will be broken, it was never tested on*), existenční *there* (*there is no need for.. are there any..?*), budoucí čas (*will be*), modály (*could be*), participium (*I am suprised*), kvantifikátory (*some, any, both of them*), komparativ (*999 times more than*), první kondicionál (*so if you want...*). Gramatické chyby se objevují ojediněle (chybí určitý člen - *the sun, doctors which* – vedlejší věta vztažná, správně *who*).

Výslovnost mluvčího je na nižší hranici úrovně B2, výslovnost jednotlivých slov (až na drobné chyby - *vitamin, supplement*) je v pořádku. Rušivé jsou pauzy při hledání potřebných slov. Výslovnost je zřetelná a místy i plynulá (*So if you want both of them you will have the vitamin D supplements for I don't know 20 years of your life, which is the time when both of these machines will be absolutely broken.*).

Sociolingvistická kompetence

Lingvistické markery sociálních vztahů: Mluvčí používá lingvistických markerů sociálních vztahů pouze okrajově - pozdrav na úvod (*hello*) a poděkování na závěr (*thank you*). Pouze v jednom případě, kdy se mluvčí chce ujmout slova, použije vazbu *Pardon me*, v ostatních případech vstupuje do rozhovoru svévolně buď po dokončení promluvy některého z komunikačních partnerů nebo v pauzách, kdy mluvčí hledá slovo (což lze vnímat jako skákání do řeči).

Zdvořilostní normy: Mluvčí (podobně jako jeho komunikační protějšek Dr. McRae) užívá přímočarou komunikační strategii. Uvedení svých sdělení nepoužívá jakýchkoliv prostředků pro zmírnění dopadu promluvy (tzv. hedges). Vyjimečně promluvy uvádí frází I think, I just thought, So I think. Ve svých promluvách je patrné porušování zdvořilostních principů - obviňování svého protějšku (Your technology is about business), implikace nestandardního/neetického postupu (*So it was never tested on people before you..*), dále mluvčí užívá ironii (*perpetum mobile*). či vyjádření nedůvěry (*that sounds really weird*). Pro žáka v roli Dr. McRae je komunikační úkol značně náročný (kritika, odhalení a diskreditace podvodníka a lháře) a je velice obtížné po celou dobu rozhovoru dodržovat zdvořilostní normy.

Funkční styly: Mluvčí užívá styl neutrální, s občasnými výkyvy do stylu neformálního/familiárního. Náznak formálního stylu se v promluvě (*Pardon me*) vyskytuje dvakrát - jako omluva za vstup do rozhovoru a jako omluva za věcnou chybu v rozhovoru. Familiární prvky v promluvě mluvčího jsou např. *hello, yeah, you know*.

Adekvátnost z hlediska sociolingvistiky: Mluvčí se dokáže vyjadřovat sebevědomě, srozumitelně a (s ohledem na zadaný úkol) zdvořile, přičemž repertoár funkčních stylů je omezený na neutrální, případně familiární až neformální. Mluvčí formální funkční styl neovládá. Největší překážkou pro úspěšnější a efektivnější zapojení se do diskuze je pro mluvčího nedostatečná/nedostatečně aktivovaná slovní zásoba, díky níž dochází v promluvách k pauzám a nedokončeným promluvám. Patřičnost komunikačního chování v rovině postojů, hodnot, zvyků, víry atd. v tomto případě vzhledem k edukačnímu kontextu rolové hry nelze posuzovat.

Pragmatická kompetence - diskurzí

Přizpůsobivost: (B1+) Mluvčí od začátku rozhovoru zaujímá útočnou pozici, nejprve v rámci zdvořilostních norem (*Well, I am just really surprised because in no scientific magazines and no scientific research show that your machine really works..*), v závěru rozhovoru pak zdvořilostní normy opomíjí (*I think your technology is about business. You just make a lot of money in machine which does nothing.*). Nedochozí k výrazným změnám v úrovni formálnosti, stylu, či důraznosti. V závěru se jedná o sérii čtyř útočných či ironických dotazů a poznámek (od *“Which is exactly 999 times more expensive[...]*“ až po *“That sounds really weird.”*).

Střídání partnerů v promluvě: (B1) Mluvčí neutilizuje pro vstup do diskuze vhodných jazykových prostředků, mluvčí do rozhovoru vstupuje svévolně a netaktně - využívá vzniklých pauz, nečeká na položení dotazu. V případě, že vstupuje do nedokončené promluvy partnera, neomlouvá se. Výjimkou je promluva na začátku rozhovoru, kdy přerušuje svého komunikačního partnera v začátku jeho promluvy (*Pardon me, is it like that...*).

Rozvoj tematických složek: Mluvčí rozvíjí tematický popis svými dotazy, které nenavazují na obecnou tematickou linku dotazů položených mluvčím v roli moderátora, ale vybočují do konfrontační roviny, jsou konkrétnější (dotaz na vitamín C, resp. D, jaké je % reklamací, zda Dr. McRae vyvinul produkt sám, zda byl produkt testován). Mluvčí často nenavazuje na předchozí tematickou linku, ale zahajuje vlastní v rámci plnění zadaného úkolu: *Well, I am just really surprised because in no scientific magazines and no scientific research show that your machine really works.* Přibližně polovina promluv tvoří komentáře na odpovědi mluvčího v roli Dr. McRae - tyto poznámky jsou ironické, útočné, pochybovačné.

Koherence: Mluvčí užívá ve svých krátkých promluvách pouze omezený repertoár prostředků textové návaznosti, kterými je ovšem schopen postihnout vztahy mezi myšlenkami a tématy předchozích promluv. Užívané prostředky jsou z větší části lexikální - reiterace (*pardon me, sorry*), collocation (vitamin D supplement), významová příbuznost (*patients - significant improvement, money - business*); mezi gramatické reference patří reference (zájmena, komparativ), spojovací výrazy (*and, or, because of*). Mluvčí aplikuje prostředky textové návaznosti uvnitř souvětí podřadných (vedlejší věta předmětná, příslovečná, vztažná).

Pragmatická kompetence - funkční

Plynulost promluvy: Odpovídá deskriptoru úrovně B1: V tomto případě je obtížné posuzovat plynulost, vzhledem k tomu, že promluvy jsou často pouze jednovětné. V případě delších promluv dochází k pauzám při hledání vhodného slova a někdy během této pauzy mluvčí přichází o slovo (*I don't know, I just thought that this thing is [...]*) a slova se ujímá komunikační partner). Některé pauzy mluvčí vyplňuje hovorovým *like, you know, like that*.

Přesnost propozice: Kompetence mluvčího odpovídá nižší/střední úrovni deskriptoru B1 - mluvčí dokáže vyjádřit hlavní body myšlenky nebo problému, dokáže vyjádřit jednoduše a

naprosto jasnou informaci, která má bezprostřední závažnost a přitom dokáže vyjádřit, co je dle jeho mínění nejdůležitější. Někdy je ovšem nucen sdělení značně redukovat, případně promluvu nedokončí (zpravidla z důvodu omezené slovní zásoby).

Příloha 11 – Arch pro sebehodnocení studenta

Area of oral performance	June 2014	June 2015
Vocabulary	pretty hard to tell if I consider having only a minor role when I didn't really have to use a lot of vocabulary or talking at all	basically same as in 2014, exact minor role, so sadly can't tell much difference about my vocab. improvements :(
Grammar	i didn't really have much to say at that point, so most likely I didn't say anything too complicated in order to not mess it up	the amount of what I said was extensively bigger and that actually makes it harder to compare, but overall I think there's an improvement
Pronunciation	was actually quite bad, I didn't speak loudly enough - so I had to work on it a little bit	can tell slight improvement, my speech is clearer and more intelligible
Promptness/ quickness (pohotovost)	i was paying too much attention of what "radio guests" were saying and I was trying not to interrupt them in the middle of the sentence	i can tell that I was interfering conversations a lot more and pretty much I was directly asking them what potential listeners would like to hear
Fluency	too hard to judge - not speaking much	i think it was pretty decent, but of course there's room for an improvement
Pragmatics (efficiency / communicative strategy)	as you can hear on the recording I could interfere only when I thought it was suitable for me... so it clearly wasn't very good	put a lot more effort this time, I spoke a lot more in less time limit, I tried to involve myself more by asking questions and saying some minor comments

Self-evaluation form: SAD (Artur, skupina 2A/2C)